

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหาร ครู และบริบทสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบให้กับนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายเขตปอ ดอ ชาร์ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่างๆ ที่ส่งเสริมคุณธรรมความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ส่วนเป็นการแจกแจงข้อมูลในรูปของความถี่ ร้อยละ และใช้การทดสอบค่าเพียร์สันไคสแควร์ (Pearson Chi-Square) ในการแสดงความเป็นเอกพันธ์ของข้อมูลในปัจจัยเดียวกันจากแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกต และการศึกษาเอกสารตามประเด็นที่ต้องการศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย แบ่งเป็น

- ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านผู้บริหาร
- ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านครู
- ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อม
- ผลการวิเคราะห์ตัวนักเรียนในการแสดงออกถึงคุณธรรมความมีระเบียบวินัย

และความรับผิดชอบ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (N=3)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	0	0
หญิง	3	100
อายุ		
53 ปีขึ้นไป	3	100
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาโท	3	100
ประสบการณ์ในการบริหาร		
16 – 20 ปี	1	33.33
21 – 25 ปี	1	33.33
มากกว่า 25 ปี	1	33.33

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นเพศหญิงทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้บริหารร้อยละ 100 มีอายุมากกว่า 53 ปี และจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 100 มีประสบการณ์ในการบริหาร 16 – 20 ปี ร้อยละ 33.3 และประสบการณ์ในการบริหาร 21 – 25 ปี ร้อยละ 33.3 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.3

1.1.2 ข้อมูลทั่วไปของครู

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (N=103)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	4	3.90
หญิง	99	96.10
อายุ		
ไม่เกิน 25 ปี	5	4.90
26 - 30 ปี	6	5.80
31 - 35 ปี	12	11.70
36 - 40 ปี	9	8.70
41 - 45 ปี	24	23.30
46 - 50 ปี	23	22.30
51 ปีขึ้นไป	24	23.30
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	95	92.20
ปริญญาโท	6	5.80
อื่นๆ	2	1.90
นับถือศาสนา		
พุทธ	81	78.60
อิสลาม	3	2.90
คริสต์	19	18.40
ประสบการณ์ในการสอน		
น้อยกว่า 6 ปี	8	7.80
6 - 10 ปี	16	15.50
11 - 15 ปี	16	15.50
16 - 20 ปี	16	15.50
21 - 25 ปี	15	14.60
มากกว่า 25 ปี	32	31.10

จากตารางที่ 7 แสดงว่าครูผู้สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ร้อยละ 96.10 เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 45 ปีและ มากกว่า 51 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 23.30 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีร้อยละ 92.20 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 5.80 และส่วนใหญ่ครุภัณฑ์คือ ศาสนาพุทธ ร้อยละ 78.60 นับถือศาสนาคริสต์รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 18.40 มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.10

1.1.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง
 ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (N=354)

รายการ	ผู้ปกครอง	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	73	20.60
หญิง	281	79.40
อายุ		
26 - 30 ปี	1	0.30
31 - 35 ปี	27	7.60
36 - 40 ปี	108	30.50
41 - 45 ปี	146	41.20
46 - 50 ปี	59	16.70
51 ปีขึ้นไป	13	3.70
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	2	0.60
ม.ต้น หรือเทียบเท่า	9	2.50
ม.ปลาย หรือเทียบเท่า	38	10.70
ปริญญาตรี	205	57.90
ปริญญาโท	68	19.20
ปริญญาเอก	5	1.40
อื่นๆ	27	7.60
อาชีพ		
รับจ้าง	17	4.80
รับราชการ	34	9.60
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	15	4.20
พนักงานบริษัทเอกชน	61	17.20
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	133	37.60
แม่บ้าน	81	22.90
อื่นๆ	13	3.70
นับถือศาสนา		
พุทธ	335	94.60
อิสลาม	3	0.80
คริสต์	16	4.50

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	ผู้ปกครอง	ร้อยละ
จำนวนบุตรหลานที่อยู่ในโรงเรียน		
1 คน	268	75.70
2 คน	70	19.80
3 คน	15	4.20
4 คน	1	0.30
จำนวนบุตรที่อยู่ระดับชั้นประถมศึกษา		
1 คน	295	83.30
2 คน	54	15.30
3 คน	4	1.10
4 คน	1	0.30

จากตารางที่ 8 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ร้อยละ 79.40 เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.20 วุฒิการศึกษาสูงสุดคือระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57.90 ปริญญาโทซึ่งเป็นวุฒิการศึกษารองลงมาคิดเป็นร้อยละ 19.20 อาชีพส่วนใหญ่ของผู้ปกครองคือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 37.60 รองลงมาคือ อาชีพแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 22.90 ศาสนาที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่นับถือคือ ศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 94.60 รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 4.50 นอกจากนี้จำนวนบุตรหลานที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนนี้ส่วนใหญ่มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 75.70 รองลงมาคือจำนวน 2 คนร้อยละ 19.80 และมีจำนวนบุตรหลานที่ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาจำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 83.30 รองลงมาคือกำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

กลุ่มตัวอย่าง	สำคัญ	ไม่สำคัญ
ผู้บริหาร	3 คน	0
(ร้อยละ)	100	0
ครู	103 คน	0
(ร้อยละ)	100	0
ผู้ปกครอง	354 คน	0
(ร้อยละ)	100	0
รวม	460 คน	0
(ร้อยละ)	100	0

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบว่ามีความสำคัญคิดเป็นร้อยละ 100 โดยที่ผู้บริหารให้ความคิดเห็นอย่างสอดคล้องกันว่าความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่สำคัญมากสำหรับนักเรียน ถ้านักเรียนมีระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบแล้วจะส่งผลให้ตนเองเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพในสังคมที่นักเรียนอยู่ อีกทั้งส่งผลให้สังคมเกิดสันติมีความสุข คุณภาพชีวิตของคนในชาติดีทำให้ประเทศเป็นระเบียบ มั่นคง ร่มเย็น ส่วนครูให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบว่ามีความสำคัญแบ่งเป็น 6 กลุ่มตามลำดับความคิดเห็นเดียวกันจากมากไปน้อย ดังนี้

ก. ให้ความคิดเห็นว่าคุณธรรมมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมที่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จทั้งการเรียน การงาน รู้จักหน้าที่ของตนเอง การทำงานทุกอย่างจะเสร็จ และส่งงานตรงตามเวลา สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตอีกทั้ง เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อการเป็นอนาคตที่ดีของชาติ ประเทศชาติมีการพัฒนาเพราะมีพลเมืองที่ดีที่สามารถปกครองกันได้ง่าย รวมไปถึงสังคมที่ตนเองอยู่ทั้งสังคมครอบครัว โรงเรียน ไปจนถึงสังคม ประเทศจะมีแต่ความสุข

ข. ให้ความคิดเห็นว่าความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมพื้นฐานของการดำรงชีวิต เป็นหลักสำคัญ เป็นหลักเบื้องต้น เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการพัฒนาชีวิตในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นพัฒนาครอบครัว พัฒนาชุมชน พัฒนาศูนย์กลาง และพัฒนาประเทศชาติให้อยู่ในมาตรฐานที่ถูกที่ควร นอกจากนี้ ยังเป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นพื้นฐานของการทำงาน เป็นพื้นฐานของการเป็นคนดีในอนาคต

ค. ให้ความคิดเห็นว่าความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมีความสำคัญเพราะ เป็นการปลูกฝัง ฝึกฝน และเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการให้เด็กมีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรมในจิตใจ สร้างพื้นฐานนิสัยที่ดีโดยการปลูกฝัง ฝึกฝนให้ตั้งแต่เขายังเล็กแล้วเขาจะประพฤติปฏิบัติได้เองจนเกิดความเคยชินเมื่อเติบโตขึ้นในอนาคตจะเป็นผู้ที่มีความสุขในชีวิต เป็นผู้ที่มีคุณค่า อยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัย เป็นผู้นำที่ดีมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประเทศชาติมีพลเมืองที่ดี และเจริญรุ่งเรือง

ง. ให้ความคิดเห็นว่าความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบจะทำให้นักเรียนรู้จักวางแผนการทำงาน ทำงานอย่างเป็นระบบระเบียบ รวดเร็ว มีสติ รอบคอบ งานที่ก่อให้เกิดความผิดพลาดน้อย ทำงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ และรู้จักหน้าที่ของตนเอง

จ. ให้ความคิดเห็นว่าถ้านักเรียนขาดความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบแล้วจะก่อให้เกิดปัญหาตามมา ดังนี้ ไม่ประสบความสำเร็จในทุกๆ ด้านทั้งการเรียน การงาน ไม่สามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้ สังคมจะเสื่อมทรามเพราะเกิดการเห็นแก่ตัว สังคมวุ่นวายขาดความสงบสุข บ้านเมืองและประเทศชาติจะล่มสลาย

ฉ. ให้ความคิดเห็นว่าความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมีความสำคัญเพราะ การที่สังคมจะพัฒนา และมีความสุขได้นั้น นักเรียนต้องเป็นทั้งคนเก่ง และคนดีควบคู่กันไป กล่าวคือ การมีคุณธรรมคู่กับความรู้เสมอ

สำหรับความคิดเห็นของผู้ปกครองนั้นแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามลำดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกันจากมากไปน้อยดังนี้

ก. ให้ความคิดเห็นว่าความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมีความสำคัญเพราะเป็นพื้นฐาน รากฐานสำคัญของมนุษย์ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ทำให้มนุษย์มีพื้นฐานจิตใจที่ดี มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถสร้างความสงบสุขในสังคม รู้จักหน้าที่รู้จักปฏิบัติตนโดยไม่วิตถอนสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น คุณธรรมทั้ง 2 ประการนี้ช่วยเสริมสร้างให้เป็นลูกที่ดีของบิดามารดา และเมื่อโตขึ้นจะเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ มีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมอันสงบสุข

ข. ให้ความคิดเห็นว่าความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมีความสำคัญเพราะคุณธรรม

ทั้ง 2 จะมีส่วนในการสนับสนุนการดำเนินชีวิต และการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ทำให้นักเรียน รู้จักเคารพกฎกติกา กฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย รู้จักควบคุมตนเอง รู้จักการจัดระบบระเบียบในชีวิต มีการวางแผนในการเรียน การทำงาน เป็นคนตรงต่อเวลา รู้จักผิดชอบชั่วดี รู้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ มีความเคารพต่อตนเองและต่อผู้อื่น สิ่งเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม และประเทศชาติในอนาคต

ค. ให้ความคิดเห็นว่าความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมีความสำคัญเพราะเป็นการปลูกฝัง ฝึกฝน บ่มเพาะให้นักเรียนตั้งแต่ยังเล็กๆ จนเกิดเป็นนิสัยที่เคยชิน เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมทั้งความคิด การปฏิบัติตน และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น อย่างมีความสุขโดยไม่ทำตนให้เป็นภาระของสังคม

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนเกี่ยวกับการให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนมีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบอย่างโดดเด่น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	342	96.60
ไม่เห็นด้วย	12	3.40

จากตารางที่ 10 แสดงว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนมีระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบอย่างโดดเด่นของโรงเรียนโดยผู้ปกครองที่เห็นด้วยว่าโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับคุณธรรมทั้ง 2 ประการ คิดเป็นร้อยละ 96.60 โดยมีความคิดเห็นแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มเรียงลำดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกันจากมากไปน้อย ดังนี้

ก. ผู้ปกครองเห็นด้วยเพราะ นักเรียนมีการปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่ามีคุณธรรมทั้ง 2 ประการจริง เช่น การแต่งกาย การเข้าแถวเคารพธงชาติ การเข้าแถวซื้ออาหาร การเตรียมอุปกรณ์การเรียน การรักเกียรติ การใช้โบสถ์นม การทำการบ้านเมื่อกลับมาถึงบ้าน การจัดตารางสอนด้วยตนเอง การทบทวนบทเรียนด้วยตนเอง การส่งงานตรงตามเวลา การซักเสื้อผ้าขึ้นเอง การชำระล้างตัวเอง การทำความสะอาดครุภัณฑ์ก่อนเข้าเรียน การจัดบันทึกความดีของตนเองในแต่ละวัน การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน นอกจากเห็นการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ทางโรงเรียนมีกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมคุณธรรมทั้ง 2 ประการ คือ การจัดงานกีฬา การจัดวันดอกกรักบ้านที่แสดงให้เห็นความรับผิดชอบต่อของนักเรียน การที่ครูคอยตรวจตราดูแลให้คำแนะนำอบรมสั่งสอนเรื่องการแต่งกายให้ถูกต้อง โรงเรียนมีการกำกับดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบอยู่เสมอ การจัดอบรมครู การที่ครูสอนคุณธรรมโดยการจดลงในสมุดจดการบ้าน เช่น ให้นักเรียนช่วยเหลือพ่อแม่ในวันหยุดยาว การเป็นแบบอย่างที่ดีของครู

ข. ผู้ปกครองเห็นด้วยเพราะ โรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนใช้ชีวิตอยู่มากกว่าที่บ้าน เป็นแหล่งฝึกฝนอบรม และเป็นสังคมหนึ่งในการให้นักเรียนมีชีวิตร่วมอยู่กับผู้อื่น การให้นักเรียนอยู่ในสังคมนี้ได้ คุณธรรมทั้ง 2 ประการ เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่สำคัญ ดังนั้น การปลูกฝังอบรมเพื่อให้เกิดคุณธรรมดังกล่าว โรงเรียนจึงเป็นสถาบันสำคัญในการช่วยอบรมสั่งสอน โดยการมีกฎระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติอย่างชัดเจน ให้นักเรียนมีการฝึกปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมส่วนใหญ่ได้ ยิ่งไปกว่านั้น ครูเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กเกิดคุณธรรมดังกล่าวจนเป็นนิสัยแล้วเขาจะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโรงเรียนอย่างมีความสุข และสังคมที่ใหญ่กว่านั้นได้เป็นอย่างดี

สำหรับผู้ปกครองที่ไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 3.40 ด้วยความเห็นที่ว่า บุคลากรของโรงเรียนบางคนยังไม่สามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบได้ และการปฏิบัติงานบางอย่างยังไม่เห็นถึงรูปธรรมที่ชัดเจน การปฏิบัติบางอย่างของครูมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ความเข้มงวดของครูแต่ละคนแตกต่างกัน นอกจากนี้ธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กมักจะจดจำ ซึมซับ เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน ดังนั้น การเกิดความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบจึงแตกต่างกัน

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหาร

ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ในส่วนที่เป็นความคิดเห็นต่อปัจจัยในด้านผู้บริหารในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 4 ระดับนั้น มีเกณฑ์ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.49	รายการที่วิเคราะห์ไม่มีการปฏิบัติเลย
1.50-2.49	รายการที่วิเคราะห์มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง
2.50-3.49	รายการที่วิเคราะห์มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง
3.50-4.00	รายการที่วิเคราะห์มีการปฏิบัติสม่ำเสมอ

ตารางที่ 11 ปัจจัยด้านผู้บริหารตามความคิดเห็นในการปฏิบัติของผู้บริหารเอง

ที่	รายการ	Mean	S.D.
1	การเปิดโอกาสให้ครู และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	4.00	0.00
2	การเปิดโอกาสให้ครู และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	3.67	0.58
3	มีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	2.67	0.58
4	มีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	2.33	0.58
5	จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยโดยตรง	3.67	0.58
6	จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบโดยตรง	3.67	0.58
7	สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	3.67	0.58
8	สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	3.67	0.58
9	สนับสนุนให้มีโครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	4.00	0.00
10	สนับสนุนให้มีโครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	3.67	0.58
11	ส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษกับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย	3.67	0.58
12	ส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษกับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบ	3.33	0.58

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ที่	รายการ	Mean	S.D.
13	มีการให้รางวัลนักเรียนที่มีการปฏิบัติถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน	4.00	0.00
14	มีการชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน	4.00	0.00
15	มีการให้รางวัลนักเรียนที่มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและส่วนรวม	4.00	0.00
16	มีการชมเชยนักเรียนที่มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและส่วนรวม	4.00	0.00
17	ประชุมครูเพื่อปรึกษา แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้แก่นักเรียน	4.00	0.00
18	ประชุมครูเพื่อปรึกษา แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อให้แก่นักเรียน	4.00	0.00
19	จัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	3.67	0.58
20	จัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ	3.33	0.58
21	มีการชมเชยครูที่มีการจัดโครงการ/กิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	3.67	0.58
22	มีการชมเชยครูที่มีการจัดโครงการ/กิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ	3.67	0.58
23	ขอคำปรึกษาครูเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนในด้านความมีระเบียบวินัย	3.67	0.58
24	ขอคำปรึกษาครูเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนในด้านความรับผิดชอบต่อ	3.67	0.58
ค่าเฉลี่ยรวม		3.65	0.39

จากตารางที่ 11 พบว่า รายการปัจจัยด้านผู้บริหารตามความคิดเห็นของตัวผู้บริหารเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.33 – 4.00 และมีค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยด้านผู้บริหารเท่ากับ 3.65 โดยมีรายการวิเคราะห์เพียง 3 รายการที่มีผลการวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง ($2.50 < \bar{x} < 3.49$) ได้แก่ การจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ ($\bar{x} = 2.33$) การส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษกับหน่วยงานองค์กรอื่นๆ ในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อ ($\bar{x} = 3.33$) การจัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ ($\bar{x} = 3.33$) ส่วนรายการอื่นๆ อีก 21 รายการ พบว่า มีผลการวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติสม่ำเสมอ ($3.50 < \bar{x} < 4.00$)

ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ครู และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย การเปิดโอกาสให้ครู และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ การจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยโดยตรง การจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบโดยตรง การสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย การสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ การส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษกับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆ ในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย การส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษกับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆ ในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบ การให้รางวัลนักเรียนที่มีการปฏิบัติถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน การให้รางวัลนักเรียนที่มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและส่วนรวม การชมเชยนักเรียนที่มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและส่วนรวม การประชุมครูเพื่อปรึกษา แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้นักเรียน การประชุมครูเพื่อปรึกษา แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบให้นักเรียน การจัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย การจัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ การชมเชยครูที่มีการจัดโครงการ/กิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย การขอคำปรึกษาครูเกี่ยวกับการประพฤติดิปฏิบัติของนักเรียนในด้านความมีระเบียบวินัย การขอคำปรึกษาครูเกี่ยวกับการประพฤติดิปฏิบัติของนักเรียนในด้านความรับผิดชอบ

ตารางที่ 12 ปัจจัยด้านผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ที่	รายการ	Mean	S.D.
1	การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	2.55	0.87
2	การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	2.48	0.86
3	มีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	2.76	0.86
4	มีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	2.75	0.85
5	จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยโดยตรง	2.94	0.81
6	จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบโดยตรง	2.97	0.80
7	สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	2.96	0.80
8	สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	2.94	0.76
9	สนับสนุนให้มีโครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	2.93	0.78
10	สนับสนุนให้มีโครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	2.90	0.81
11	ส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษกับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย	2.67	0.83
12	ส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษกับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบ	2.67	0.83
13	การมีนโยบายยกย่องให้รางวัลนักเรียนที่มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	3.15	0.81
14	มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อปรึกษา แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้แก่ นักเรียน	2.60	0.86
15	มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อปรึกษา แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบให้แก่ นักเรียน	2.57	0.85
16	จัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริม คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	2.46	0.84
17	จัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริม คุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	2.48	0.83

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ที่	รายการ	Mean	S.D.
18	ขอคำปรึกษาผู้ปกครองเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนในด้านความมีระเบียบวินัย	2.45	0.84
19	ขอคำปรึกษาผู้ปกครองเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนในด้านความรับผิดชอบ	2.48	0.86
ค่าเฉลี่ยรวม		2.72	0.83

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.72 โดยรายการที่มีค่าต่ำที่สุดคือ ขอคำปรึกษาผู้ปกครองเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนในด้านความมีระเบียบวินัย ($\bar{x} = 2.45$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีนโยบายยกย่องให้รางวัลนักเรียนที่มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.15$) โดยสามารถแบ่งรายการออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้ดังนี้

ก. กลุ่มรายการที่มีผลการวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง (มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49) มีจำนวน 14 รายการ ได้แก่

1. การมีนโยบายยกย่องให้รางวัลนักเรียนที่มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
2. จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อโดยตรง
3. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
4. จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยโดยตรง
5. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ
6. สนับสนุนให้มีโครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
7. สนับสนุนให้มีโครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ
8. มีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
9. มีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ
10. ส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษกับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆ ในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อ
11. ส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษกับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆ ในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อ

12. มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อปรึกษา แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยแก่นักเรียน
13. มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อปรึกษา แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบแก่นักเรียน
14. การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

ข. กลุ่มรายการที่มีผลการวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง (มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49) มีจำนวน 5 รายการ ได้แก่

1. การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ
2. จัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ
3. ขอคำปรึกษาผู้ปกครองเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนในด้านความรับผิดชอบ
4. จัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
5. ขอคำปรึกษาผู้ปกครองเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนในด้านความมีระเบียบวินัย

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านครู

ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ในส่วนที่เป็นความคิดเห็นต่อปัจจัยในด้านผู้บริหารในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า 4 ระดับนั้น มีเกณฑ์ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.49	รายการที่วิเคราะห์ไม่มีการปฏิบัติเลย
1.50-2.49	รายการที่วิเคราะห์มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง
2.50-3.49	รายการที่วิเคราะห์มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง
3.50-4.00	รายการที่วิเคราะห์มีการปฏิบัติสม่ำเสมอ

ตารางที่ 13 ปัจจัยด้านครูตามความคิดเห็นในการปฏิบัติของตนเอง

ที่	รายการ	Mean	S.D.
1	ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีสอดแทรกเรื่องคุณธรรมเสมอๆ	3.55	0.50
2	ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนท่านมีการวางกฎเกณฑ์ให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติตามกฎนั้น	3.47	0.52
3	ในการเรียนการสอนท่านกำหนดกติกาให้นักเรียนส่งงานตรงตามกำหนดเวลา	3.76	0.45
4	ท่านมักจะตักเตือนนักเรียนเมื่อส่งงานไม่ครบ	3.86	0.37
5	ท่านมักจะตักเตือนนักเรียนเมื่อส่งงานไม่ตรงตามกำหนดเวลา	3.83	0.42
6	ท่านมักบอกให้นักเรียนทำงานด้วยตนเองและทำตามหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย	3.82	0.41
7	ท่านเตรียมอุปกรณ์การสอนมาครบทุกครั้ง	3.17	0.57
8	ท่านแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู	3.90	0.30
9	ท่านทำหน้าที่สอนครบทุกครั้ง	3.91	0.28
10	ท่านเข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา	3.83	0.38
11	ท่านทำงานที่ได้รับมอบหมายตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับจากทางโรงเรียนอย่างดี	3.86	0.34
12	ท่านใช้อุปกรณ์แล้วเก็บเข้าที่เป็นระเบียบ	3.60	0.51
13	ท่านจัดโต๊ะทำงานของตนเป็นระเบียบสะอาดเรียบร้อย	3.23	0.70
14	ท่านขึ้นลงบันไดถูกทางตามกฎระเบียบ	3.55	0.52
15	ท่านเข้าแถวซื้ออาหาร/รับอาหารอย่างเป็นระเบียบ	3.80	0.41

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ที่	รายการ	Mean	S.D.
16	ท่านปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานที่ เช่น ห้องประชุม ห้องสมุด ห้องอาหาร	3.82	0.41
17	ท่านให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเมื่อได้รับการขอความช่วยเหลือจากผู้บริหาร เพื่อนครู และบุคลากรในโรงเรียน	3.83	0.38
18	ท่านให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเมื่อได้รับการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น	3.72	0.49
19	ตอนเช้าขณะเข้าแถวเคารพธงชาติจะมีครูมาอบรมเรื่องคุณธรรมให้นักเรียน	3.71	0.57
20	ท่านกล่าวตักเตือนนักเรียนทันทีเมื่อพบว่านักเรียนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน	3.76	0.43
21	ท่านมักกล่าวตักเตือนให้นักเรียนแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามกฎหมายของโรงเรียน	3.80	0.43
22	ท่านมักกล่าวตักเตือนนักเรียนในเรื่องการเข้าแถว	3.80	0.41
23	ท่านมักกล่าวตักเตือนนักเรียนในเรื่องการเดินแถวให้เป็นระเบียบ	3.80	0.41
24	ท่านมักกล่าวชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	3.78	0.42
25	วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความมีระเบียบวินัยให้นักเรียน		
	- การอธิบาย	3.37	0.94
	- การบรรยาย	2.76	1.10
	- การใช้นิทาน	2.98	0.90
	- เพลง	2.24	0.94
	- การแสดงบทบาทสมมติ	2.40	0.95
	- การค้นคว้าด้วยตนเอง	2.63	1.02
	- การอภิปราย	2.61	1.07
	- การใช้เหตุการณ์สมมติ	2.84	1.01
26	วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความมีระเบียบวินัยให้นักเรียน		
	- การอธิบาย	3.47	0.86
	- การบรรยาย	2.78	1.11
	- การใช้นิทาน	2.91	0.92
	- เพลง	2.23	0.99
	- การแสดงบทบาทสมมติ	2.51	1.00
	- การค้นคว้าด้วยตนเอง	2.61	1.03
	- การอภิปราย	2.64	1.08
	- การใช้เหตุการณ์สมมติ	2.81	0.97
27	ท่านอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเป็นนักเรียนที่ดีอยู่เสมอ	3.75	0.56
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.33	0.66

จากตารางที่ 13 พบว่า ตามความคิดเห็นของครู ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยด้านตัวครูมีค่าเท่ากับ 3.33 โดยรายการวิเคราะห์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านทำหน้าที่สอนครบทุกครั้ง ($\bar{x} = 3.91$) และรายการวิเคราะห์ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสอนคุณธรรมความรับผิดชอบให้แก่นักเรียนด้วยเพลง ($\bar{x} = 2.23$) โดยสามารถแบ่งรายการออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้ดังนี้

ก. กลุ่มรายการที่มีผลการวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติสม่ำเสมอ (มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.00) มีจำนวน 22 รายการ ได้แก่

1. ท่านทำหน้าที่สอนครบทุกครั้ง
2. ท่านแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นครู
3. ท่านมักจะตักเตือนนักเรียนเมื่อส่งงานไม่ครบ
4. ท่านทำงานที่ได้รับมอบหมายตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับจากทางโรงเรียนอย่างดี
5. ท่านมักจะตักเตือนนักเรียนเมื่อส่งงานไม่ตรงตามกำหนดเวลา
6. ท่านเข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา
7. ท่านให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเมื่อได้รับการขอความช่วยเหลือจากผู้บริหาร เพื่อนครู และบุคลากรในโรงเรียน
8. ท่านมักบอกให้นักเรียนทำงานด้วยตนเองและทำตามหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย
9. ท่านปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานที่ เช่น ห้องประชุม ห้องสมุด ห้องอาหาร
10. ท่านเข้าแถวซื้ออาหาร/รับอาหารอย่างเป็นระเบียบ
11. ท่านมักกล่าวตักเตือนให้นักเรียนแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามกฎของโรงเรียน
12. ท่านมักกล่าวตักเตือนนักเรียนในเรื่องการเข้าแถว
13. ท่านมักกล่าวตักเตือนนักเรียนในเรื่องการเดินแถวให้เป็นระเบียบ
14. ท่านมักกล่าวชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
15. ในการเรียนการสอนท่านกำหนดกติกาให้นักเรียนส่งงานตรงตามกำหนดเวลา
16. ท่านกล่าวตักเตือนนักเรียนทันทีเมื่อพบว่านักเรียนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน
17. ท่านอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเป็นนักเรียนที่ดีอยู่เสมอ
18. ท่านให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเมื่อได้รับการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
19. ตอนเช้าขณะเข้าแถวเคารพธงชาติจะมีครูมาอบรมเรื่องคุณธรรมให้แก่นักเรียน
20. ท่านให้อุปกรณ์แล้วเก็บเข้าที่เป็นระเบียบ
21. ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีสอดแทรกเรื่องคุณธรรมเสมอๆ
22. ท่านขึ้นลงบันไดถูกทางตามกฎระเบียบ

ข. กลุ่มรายการที่มีผลการวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง (มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49) มีจำนวน 16 รายการ ได้แก่

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนท่านมีการวางกฎเกณฑ์ให้นักเรียนเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎนั้น
2. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความรับผิดชอบให้แก่นักเรียนด้วยการอธิบาย
3. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่นักเรียนด้วยการอธิบาย
4. ท่านจัดโต๊ะทำงานของตนเป็นระเบียบสะอาดเรียบร้อย
5. ท่านเตรียมอุปกรณ์การสอนมาครบทุกครั้ง
6. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่นักเรียนด้วยการใช้นิทาน
7. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความรับผิดชอบให้แก่นักเรียนด้วยการใช้นิทาน
8. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่นักเรียนด้วยการใช้เหตุการณ์สมมติ
9. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความรับผิดชอบให้แก่นักเรียนด้วยการใช้เหตุการณ์สมมติ
10. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความรับผิดชอบให้แก่นักเรียนด้วยการบรรยาย
11. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่เรียนด้วยการบรรยาย
12. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความรับผิดชอบให้แก่เรียนด้วยการอภิปราย
13. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่เรียนด้วยการค้นคว้าด้วยตนเอง
14. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่เรียนด้วยการอภิปราย
15. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความรับผิดชอบให้แก่เรียนด้วยการค้นคว้าด้วยตนเอง
16. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความรับผิดชอบให้แก่เรียนด้วยการแสดงบทบาทสมมติ

ค. กลุ่มรายการที่มีผลการวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง (มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49) มีจำนวน 3 รายการ ได้แก่

1. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่เรียนด้วยการแสดงบทบาทสมมติ
2. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่เรียนด้วยเพลง
3. วิธีการที่ท่านใช้ในการสอนคุณธรรมความรับผิดชอบให้แก่เรียนด้วยเพลง



1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อม

ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ในส่วนที่เป็นความคิดเห็นต่อปัจจัยในด้านบริบทสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า 4 ระดับนั้น มีเกณฑ์ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.49	รายการที่วิเคราะห์ไม่มีการปฏิบัติเลย
1.50-2.49	รายการที่วิเคราะห์มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง
2.50-3.49	รายการที่วิเคราะห์มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง
3.50-4.00	รายการที่วิเคราะห์มีการปฏิบัติสม่ำเสมอ

ตารางที่ 14 ปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

ที่	รายการ	Mean	S.D.
1	มีการจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	4.00	0.00
2	การจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	3.67	0.58
3	มีป้ายกำหนดกฎระเบียบตามที่ต่างๆในโรงเรียน	3.33	1.16
4	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในโรงอาหาร	4.00	0.00
5	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในห้องเรียน	4.00	0.00
6	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในห้องสมุด	4.00	0.00
7	การจัดถังขยะไว้อย่างเพียงพอ เพื่อความสะดวกแก่นักเรียน	4.00	0.00
8	ปรับปรุงอาคาร/ สถานที่/ สาธารณสมบัติให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ	4.00	0.00
9	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในห้องเรียนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนอย่างชัดเจน	4.00	0.00
10	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆในโรงเรียนเสมอๆ	4.00	0.00
11	ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำชี้แจงครูในทันทีเมื่อพบปัญหาใดก็ตามเมื่อมีโอกาส	4.00	0.00
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.91	0.16

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อมตามความคิดเห็นของผู้บริหารพบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.91 หมายความว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่ารายการวิเคราะห์ในด้าน

บริบทสิ่งแวดล้อมโดยรวมจะมีการมีปฏิบัติสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในช่วง 3.33-4.00 และมีเพียง 2 รายการที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกับรายการอื่นๆ นั่นคือ การมีป้ายกำหนดกฎระเบียบตามที่ต่างๆ ในโรงเรียน (\bar{x} =3.33) และการจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ (\bar{x} =3.67) ส่วนรายการอื่นๆ จำนวน 9 รายการจะมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{x} =4.00) และมีเพียงรายการเดียวที่จัดอยู่ในกลุ่มผลการวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง ได้แก่ การมีป้ายกำหนดกฎระเบียบตามที่ต่างๆ ในโรงเรียน ส่วนอีก 10 รายการจะจัดอยู่ในกลุ่มผลการวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติสม่ำเสมอ

ตารางที่ 15 ปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อมตามความคิดเห็นของครู

ที่	รายการ	Mean	S.D.
1	มีการจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	3.15	0.69
2	การจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	3.10	0.65
3	มีป้ายกำหนดกฎระเบียบตามที่ต่างๆในโรงเรียน	3.44	0.65
4	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในโรงอาหาร	3.53	0.64
5	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในห้องเรียน	3.66	0.55
6	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในห้องสมุด	3.43	0.85
7	การจัดถังขยะไว้อย่างเพียงพอ เพื่อความสะดวกแก่นักเรียน	3.53	0.61
8	ปรับปรุงอาคาร/ สถานที่/ สาธารณสมบัติให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ	3.49	0.67
9	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในห้องเรียนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนอย่างชัดเจน	3.54	0.62
10	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆในโรงเรียนเสมอๆ	3.27	0.72
11	ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำชี้แจงครูในทันทีเมื่อพบปัญหาได้ก็ตามเมื่อมีโอกาส	3.58	0.57
ค่าเฉลี่ยรวม		3.43	0.66

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อมตามความคิดเห็นของครูพบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.43 หมายความว่า ครูมีความเห็นว่ารายการวิเคราะห์ในด้านบริบทสิ่งแวดล้อมโดยรวมจะมีการมีปฏิบัติบ่อยครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในช่วง 3.10-3.66 โดยสามารถแบ่งรายการออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้ดังนี้

ก. กลุ่มรายการที่มีผลการวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติสม่ำเสมอ (มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.00) มีจำนวน 5 รายการ ได้แก่

1. การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในห้องเรียน
2. ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำชี้แจงครูในทันทีเมื่อพบปัญหาได้ก็ตามเมื่อมีโอกาส
3. มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในห้องเรียนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนอย่างชัดเจน
4. การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในโรงอาหาร
5. การจัดถังขยะไว้อย่างเพียงพอ เพื่อความสะดวกแก่นักเรียน

ข. กลุ่มรายการที่มีผลการวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติบ่อยครั้ง (มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49) มีจำนวน 6 รายการ ได้แก่

1. ปรับปรุงอาคาร/ สถานที่/ สาธารณสมบัติให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ
2. มีป้ายกำหนดกฎระเบียบตามที่ต่างๆในโรงเรียน
3. การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในห้องสมุด
4. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ในโรงเรียนเสมอ ๆ
5. มีการจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
6. การจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ

ตารางที่ 16 ปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อมตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ที่	รายการ	Mean	S.D.
1	มีการจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	3.00	0.80
2	การจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	2.97	0.80
3	มีป้ายกำหนดกฎระเบียบตามที่ต่างๆในโรงเรียน	3.27	0.81
4	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในโรงอาหาร	3.43	0.70
5	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในห้องเรียน	3.49	0.63
6	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในห้องสมุด	3.46	0.66
7	การจัดถังขยะไว้อย่างเพียงพอ เพื่อความสะอาดแก่นักเรียน	3.31	0.76
8	ปรับปรุงอาคาร/สถานที่/ สาธารณสมบัติให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ	3.34	0.74
9	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในห้องเรียนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนอย่างชัดเจน	3.29	0.77
10	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆในโรงเรียนเสมอๆ	2.70	0.91
11	ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำชี้แจงครูในทันทีเมื่อพบปัญหาใดก็ตามเมื่อมีโอกาส	2.97	0.82
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.20	0.76

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อมตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.20 หมายความว่า ผู้ปกครองมีความเห็นว่ารายการวิเคราะห์ในด้านบริบทสิ่งแวดล้อมโดยรวมจะมีการมีปฏิบัติบ่อยครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในช่วง 2.70-3.49 จึงสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ได้ว่า ผู้ปกครองมีความเห็นว่ารายการปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อมจะมีการปฏิบัติบ่อยครั้งทุกรายการ

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหารระหว่างผู้บริหารกับผู้ปกครอง

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย		Pearson Chi-Square	Sig. (* $p \leq 0.05$)
		ผู้บริหาร	ผู้ปกครอง		
1	การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	4.00	2.55	15.60	0.00*
2	การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	3.67	2.48	7.63	0.05*
3	มีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	2.67	2.76	1.81	0.61
4	มีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	2.33	2.75	1.32	0.73
5	จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยโดยตรง	3.67	2.94	2.60	0.46
6	จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อวินัยโดยตรง	3.67	2.97	2.48	0.48
7	สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	3.67	2.96	2.52	0.47
8	สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ	3.67	2.94	3.21	0.36
9	สนับสนุนให้มีโครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	4.00	2.93	9.11	0.03*
10	สนับสนุนให้มีโครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ	3.67	2.9	3.34	0.34
11	ส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษกับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย	3.67	2.67	5.48	0.14
12	ส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการพิเศษกับหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อ	3.33	2.67	2.38	0.50
13	การมีนโยบายยกย่องให้รางวัลนักเรียนที่มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	4.00	3.15	4.58	0.21

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ท	รายการ	ค่าเฉลี่ย		Pearson Chi-Square	Sig. (* $p \leq 0.05$)
		ผู้บริหาร	ผู้ปกครอง		
14	จัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	3.67	2.46	9.15	0.03*
15	จัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	3.33	2.48	3.68	0.30

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหารระหว่างผู้บริหารกับผู้ปกครอง (เฉพาะข้อคำถามที่เหมือนกัน) โดยใช้ Pearson Chi-Square พบว่า มีจำนวน 4 รายการที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($\alpha = 0.05$) ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ($p=15.60$, $\text{sig}=0.00$) การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ($p=7.63$, $\text{sig}=0.05$) สนับสนุนให้มีโครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ($p=9.11$, $\text{sig}=0.03$) และ จัดประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ($p=9.15$, $\text{sig}=0.03$) ส่วนข้อคำถามอีก 11 รายการที่เหลือ พบว่า มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($\alpha = 0.05$)

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อม

ท	รายการ	ค่าเฉลี่ย			Pearson Chi-Square	Sig. (* $p \leq 0.05$)
		ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง		
1	มีการจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริม คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย	4.00	3.15	3.00	12.36	0.05*
2	การจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริม คุณธรรมด้านความรับผิดชอบ	3.67	3.10	2.97	10.95	0.09
3	มีป้ายกำหนดกฎระเบียบตามที่ต่างๆใน โรงเรียน	3.33	3.44	3.27	7.83	0.25
4	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในโรง อาหาร	4.00	3.53	3.43	4.71	0.58
5	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในห้องเรียน	4.00	3.66	3.49	11.00	0.08
6	การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในห้องสมุด	4.00	3.43	3.46	17.79	0.00*
7	การจัดถังขยะไว้เพียงพอ เพื่อความ สะอาดแก่นักเรียน	4.00	3.53	3.31	14.13	0.03*
8	ปรับปรุงอาคาร/ สถานที่/ สาธารณสมบัติให้ สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ	4.00	3.49	3.34	11.50	0.07
9	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบใน ห้องเรียนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรให้ นักเรียนอย่างชัดเจน	4.00	3.54	3.29	13.62	0.03*
10	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดคุยแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆในโรงเรียนเสมอๆ	4.00	3.27	2.70	42.13	0.00*
11	ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำชี้แจงครูในทันทีเมื่อ พบปัญหาใดก็ตามเมื่อมีโอกาส	4.00	3.58	2.97	55.07	0.00*

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อมจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้ Pearson Chi-Square พบว่า มีจำนวน 6 รายการที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($\alpha = 0.05$) ได้แก่ มีการจัดป้ายนิเทศ โปสเตอร์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ($p=12.36$,

sig=0.05) การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในห้องสมุด ($p=17.79$, sig=0.00) การจัดถังขยะไว้ อย่างเพียงพอ เพื่อความสะดวกแก่นักเรียน ($p=14.13$, sig=0.03) มีการกำหนดหน้าที่ความ รับผิดชอบในห้องเรียนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนอย่างชัดเจน ($p=13.62$, sig=0.03) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ในโรงเรียนเสมอๆ ($p=42.13$, sig=0.00) และผู้บริหารให้คำแนะนำ คำชี้แจงครูในทันทีเมื่อพบ ปัญหาใดก็ตามเมื่อมีโอกาส ($p=55.07$, sig=0.00) ส่วนข้อคำถามที่เหมือนกันอีก 5 รายการพบว่า มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($\alpha =0.05$) ได้แก่ การจัดป้ายนิเทศ/โปสเตอร์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ การมีป้ายกำหนด กฎระเบียบตามที่ต่างๆ ในโรงเรียน การจัดโต๊ะอย่างเป็นระบบระเบียบในโรงอาหาร การจัดโต๊ะ อย่างเป็นระบบระเบียบในห้องเรียน การปรับปรุงอาคาร/ สถานที่/ สาธารณสมบัติให้สะอาดเป็น ระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม และการศึกษาเอกสาร โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามกรอบ แนวคิดของการวิจัย คือ วิเคราะห์ตามแต่ละปัจจัยที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ด้วยวิธีการดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียด ลึกซึ้ง ซึ่งการวิเคราะห์แบ่งประเด็นและหัวข้อย่อยได้ดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร วิเคราะห์ในประเด็นย่อย ดังนี้

2.1.1 การกำหนดนโยบาย ปรัชญา คติพจน์ของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับความ มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

2.1.2 โครงการ / กิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรมความมีระเบียบวินัย และความ รับผิดชอบ

2.2 ปัจจัยด้านครู วิเคราะห์ในประเด็นย่อย ดังนี้

2.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.2 การอบรมสั่งสอน

2.2.3 การเป็นแบบอย่างที่ดี

2.2.4 การเสริมแรง

2.3 ปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ในประเด็นย่อย ดังนี้

2.3.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

2.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน

2.4 ผลการวิเคราะห์ตัวนักเรียนในการแสดงออกถึงคุณธรรมความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ

2.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร

2.1.1 นโยบาย ปรัชญา คติพจน์ของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

โรงเรียนทั้ง 3 แห่งเป็นโรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร มีการบริหารงานเป็นไปตามจิตตารมณ์ของคณะเป็นสำคัญ ซึ่งจิตตารมณ์ดังกล่าวเปรียบเสมือนเป็นนโยบายที่โรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ต้องนำมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดขึ้นตามที่กำหนดไว้ มีข้อความดังนี้

“การศึกษาของโรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร คือ การให้ผู้เรียน รู้จักและเข้าถึงสัจธรรมอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยการดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย สุขภาพ เรียบง่ายและเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม มีเจตนารมณ์แน่วแน่ที่จะศึกษาศาสตร์และศิลป์แขนงต่างๆ และประกอบหน้าที่การงานซึ่งตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งเรียนรู้ที่จะรักษาสุขภาพพลานามัยของตน เพื่อให้ร่างกายและจิตใจอยู่ในสภาวะที่จะประพฤติและปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วงไปด้วยดี”

นโยบายในการส่งเสริมคุณธรรมของโรงเรียนจึงยึดถือนโยบายดังกล่าว และสามารถสรุปจากข้อความข้างต้นให้เป็นปรัชญาการศึกษาที่ว่า ศึกษาดี มีวินัย ใจเมตตา ใฝ่หาคุณธรรม เลิศล้ำการงาน (1 แห่ง) และนำมาแปลงเป็นคติพจน์ของโรงเรียนด้วยข้อความเดียวกัน (2 แห่ง) นอกจากนี้ทั้ง 3 โรงเรียนจะยึดนโยบายของคณะในการส่งเสริมคุณธรรมแล้ว ยังยึดถือนโยบายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาควบคู่ไปด้วยในการปฏิบัติ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร สาเหตุที่โรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตรเน้นความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ เพราะเชื่อว่าคุณธรรมทั้ง 2 ประการเป็นพื้นฐานของชีวิตในการพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีคุณภาพ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบยังปรากฏอยู่ในวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาของโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วย โดยที่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

1. คุณลักษณะที่ประเทศชาติต้องการ 10 ประการ
2. ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน

นอกจากนี้ทางโรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบด้วยในรูปแบบของการประชุมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นปีการศึกษาละ 2 ครั้ง (3 แห่ง) หรือ การประชุมเพื่อเป็นการแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีซึ่งแล้วแต่ความเร่งด่วนของเรื่องที่ต้องการแจ้งให้ทราบ และมีการเปิดโอกาสรับฟังปัญหาจากผู้ปกครองในหลายๆ เรื่อง แล้วทางโรงเรียนนำมาพิจารณาเพื่อหาข้อสรุปว่าควรมีการดำเนินการอย่างไรเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ปกครองหลายท่านประสบกับปัญหาการส่งบุตรหลานมาโรงเรียนไม่ทันในตอนเช้า ทำให้นักเรียนมาโรงเรียนสายซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความตระหนักว่าการส่งบุตรหลานมาโรงเรียนสายเป็นการแสดงให้เห็นถึงการขาดระเบียบวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียน เมื่อทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเสนอปัญหาผู้ปกครองจึงเสนอแนวทางส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาว่า ทางโรงเรียนควรเลื่อนเวลาการเข้าแถวเคารพธงชาติออกไปอีกสักเล็กน้อย (1 แห่ง) เมื่อทั้งโรงเรียนและผู้ปกครองร่วมกันเห็นปัญหา และมีความเห็นพ้องตรงกันว่าข้อเสนอที่ผู้ปกครองกล่าวมาเป็นวิธีการแก้ไขที่ดีทางโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการเปลี่ยนเวลาการเข้าแถวตอนเช้าใหม่ เป็นต้น ตัวอย่างดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นว่าทางโรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียนในการส่งเสริมคุณธรรมความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบให้แก่นักเรียน

2.1.2 โครงการและกิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

โครงการและกิจกรรมดังกล่าวจัดอยู่ในรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผนมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง โดยผู้เรียนได้พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีระเบียบวินัย รู้จักบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ บำเพ็ญประโยชน์ให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบจัดอยู่ในกิจกรรมนักเรียน อันเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน มุ่งพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนอย่างเต็มที่ รวมถึงกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ รู้สิทธิและหน้าที่ของตนเอง จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเรื่องหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น หลักการจัดกิจกรรมประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่โรงเรียนกำหนด เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ตรงกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ส่วนที่ 2 กำหนดการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน การผ่านกิจกรรม เพื่อนำข้อมูลการประเมินดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องยิ่งขึ้น อีกทั้งการประเมินแสดงให้เห็นพัฒนาการความก้าวหน้าของนักเรียนในกิจกรรมนั้นๆ ว่ามีการพัฒนามากขึ้นหรือมีข้อควรแก้ไขอย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลสารสนเทศ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1. สภาพความพร้อมของโรงเรียน และชุมชน เป็นการสำรวจความพร้อมทั้งโรงเรียนและชุมชนในด้านสถานที่ การสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆ อุปกรณ์การทำกิจกรรม เป็นต้น

2. สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เป็นการนำข้อมูลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนในด้านปัญหาที่เกิดกับผู้เรียนด้านต่างๆ รวมไปถึงการสำรวจความต้องการของผู้เรียนว่าสิ่งใดเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นไปตามความต้องการ

ส่วนที่ 4 การกำหนดบทบาทการบริหาร แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็น 5 ฝ่าย คือ

1. กรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การให้คำปรึกษาแนะนำ และการติดตามประเมินผล

2. ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้จัดระเบียบข้อบังคับ แต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบให้การสนับสนุน อำนวยในด้านงบประมาณ การอนุมัติแผนการดำเนินการ การใช้อาคารสถานที่

วัตถุประสงค์ การติดต่อประสานงานกับแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก มีการนิเทศติดตาม ประเมินผล ส่งเสริม ชื่นชมให้ขวัญและกำลังใจ

3. หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดทำแผนการปฏิบัติการ อำนวยความสะดวก ในด้านต่างๆ มีการกำกับติดตาม พัฒนาบุคลากรในส่วนของครูและผู้นำนักเรียน ประสานความร่วมมือ ให้คำปรึกษาแนะนำสร้างขวัญและกำลังใจ

4. ครูที่ปรึกษากิจกรรม เป็นผู้กำหนดขอบข่าย วัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติ จัดการปฐมนิเทศ เป็นผู้ให้คำปรึกษา ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ประเมินผล บันทึกผล

5. บุคลากรชุมชน ให้ความร่วมมือสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้ และถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนที่ 5 การวางแผนการจัดกิจกรรม กำหนดวัตถุประสงค์ กระบวนการ วิธีดำเนินการ สื่ออุปกรณ์ การประเมินผล

เมื่อทั้ง 5 ส่วนมีการดำเนินการการจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแล้ว เป้าหมายของ กิจกรรมที่ได้รับคือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ 10 ประการ ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบเป็นโครงการที่จัดขึ้นมีทั้งการจัดที่อยู่ในรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและ กิจกรรมอื่นที่ไม่ได้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 คือ เป็นกิจกรรมที่ทาง โรงเรียนจัดตั้งขึ้นตามความเหมาะสม เช่น กิจกรรมแก้ไขพฤติกรรม กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นต้น กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นมีระยะเวลาของการดำเนินการกิจกรรมอย่างถาวร คือ นำไปใช้ในทุกภาคการศึกษาแต่อาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม จากการสัมภาษณ์ หัวหน้าครูฝ่ายปกครองซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการจัดกิจกรรมหรือริเริ่มโครงการนั้น เริ่มด้วย ทางฝ่ายปกครองคิดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนานักเรียนให้เกิดความมีระเบียบวินัย และความ รับผิดชอบ จากนั้นนำโครงการหรือกิจกรรมที่คิดขึ้นเสนอต่อผู้บริหาร และฝ่ายบริหารเพื่อให้ความ เห็นชอบ ลงมติ หากทางผู้บริหารหรือฝ่ายบริหารเห็นชอบด้วยก็ทำการดำเนินการกิจกรรมหรือ โครงการนั้นได้ทันที โดยมีการประชุมแจ้งให้ครูทั้งโรงเรียนรับทราบเพื่อนำมาปฏิบัติให้เกิดผล

โครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย

จากการสัมภาษณ์ครูหัวหน้าฝ่ายปกครองของทั้ง 3 โรงเรียนเกี่ยวกับการจัดโครงการที่ เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย และจากการศึกษาเอกสารพบว่า การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทั้ง

3 มีความคล้ายคลึงกัน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในเรื่องของ เครื่องแบบนักเรียน การแต่งกายให้ถูกระเบียบตามกฎของโรงเรียน การเข้าแถว การเดินแถว การค้นหาเด็กดีผู้มีความโดดเด่นด้านความมีระเบียบวินัยของแต่ละห้องเรียน โครงการส่งเสริมระเบียบวินัยดังกล่าว ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

การปฐมนิเทศนักเรียน เป็นกิจกรรมแรกในการเริ่มกิจกรรมอื่นๆ เป็นการแจ้งให้นักเรียนรับทราบถึงกฎระเบียบของโรงเรียนในเรื่องต่างๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามกฎระเบียบที่ทางโรงเรียนกำหนด

การเข้าแถวและการเดินแถว เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝัง ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักระเบียบของการเข้าแถวและการเดินแถว รวมทั้งสามารถเข้าแถวและเดินแถวได้อย่างรวดเร็วเป็นระเบียบเรียบร้อย

เฝ้าบันได เป็นกิจกรรมที่ให้คณะกรรมการหรือสภานักเรียนผู้มีหน้าที่ความรับผิดชอบตามตารางเวรที่กำหนดมาเฝ้าตามจุดที่แถวนักเรียนจะต้องผ่าน แล้วคอยสังเกต ตักเตือนผู้ที่เดินแถวไม่เป็นระเบียบหรือคุยกันในแถว หากไม่เชื่อฟังจะมีการจดบันทึกชื่อนักเรียน และระดับชั้น หากถูกบันทึกชื่อครบ 3 ครั้งจะถูกลงโทษจากครู

สะอาดกายสะอาดตา เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรักษาสุขภาพ ฟัน เล็บและผมให้สะอาด รวมถึงการแต่งกายและไว้ทรงผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในการแต่งกาย

ตรวจเครื่องแบบ เป็นกิจกรรมที่ครูสำรวจเครื่องแต่งกายของนักเรียน ทรงผม ความสะอาดของร่างกาย โดยใน 1 เดือนจะทำการตรวจ 2 ครั้งซึ่งนักเรียนจะไม่ทราบล่วงหน้าว่าครูจะทำการตรวจเมื่อใด ดังนั้นนักเรียนต้องเตรียมตัวพร้อมเสมอในทุกวัน เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนต้องรู้จักการแต่งกาย การทำผมให้ถูกระเบียบอยู่ตลอดเวลา หากนักเรียนคนใดถูกตรวจแล้วพบว่าผิดระเบียบครูจะมีมาตรการลงโทษ เช่น สอยกระโปรง เย็บแขนเสื้อ เป็นต้น

ส่งเสริมวินัยและแก้ไขพฤติกรรม เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย และพฤติกรรมที่ถูกต้อง

สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครู ในเรื่องของการเสริมสร้างระเบียบวินัยและบุคลิกภาพให้กับนักเรียนเพื่อทั้งผู้ปกครองและครูได้รับทราบสภาพจริงของนักเรียน และหาแนวทางร่วมกันในการส่งเสริมทั้งการเรียน และความประพฤติ อีกทั้งเป็นการแจ้งนโยบายเป้าหมายของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

สร้างสรรค์จริยธรรมเยาวชน เป็นกิจกรรมที่ครูให้การอบรมคุณธรรมแก่นักเรียนในแต่ละเดือน โดยให้นักเรียนเข้ารับการอบรมร่วมกันที่ห้องประชุมใหญ่ เพื่อนำเรื่องที่อบรมไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบ สุขภาพ และมีจิตสำนึกที่ดีงาม เป็นผู้ที่มี ระเบียบวินัย และปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด

ดาวเด่นเซนต์ฟรังค์ เด็กดีศรีคอนแวนต์ และดรุณีศรีเชนต์โย เป็นกิจกรรมลักษณะ เดียวกันของทั้ง 3 โรงเรียนโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อมุ่งสรรหานักเรียนผู้มีความประพฤติด้าน คุณธรรมจริยธรรมดีเด่นของนักเรียนแต่ละระดับชั้นของแต่ละเดือน

โครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

สำหรับโครงการที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบนั้นทั้ง 3 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวม ดังนี้

กิจกรรมตรงต่อเวลา เป็นกิจกรรมมุ่งปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองใน การมาโรงเรียนให้ทันเวลา เป็นผู้วินัยตรงต่อเวลา

สภานักเรียน/คณะกรรมการนักเรียน เป็นกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักหน้าที่การทำงานใน ระบอบประชาธิปไตย รู้จักระบบของการทำงาน การแบ่งงานกันทำ การยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น รู้จักการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนที่ตนต้องรับผิดชอบ และคำนึงถึงประโยชน์ ส่วนรวม รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น

สงบจิตภาวนา เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนตั้งจิตสมาธิในการสวดภาวนา ตระหนัก ถึงความหมายของบทภาวนาในการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน อีกทั้งให้นักเรียนเป็นผู้มีความ รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเต็มตามศักยภาพ เนื่องจากตัวแทนนักเรียนแต่ละระดับชั้น ต้องมาทำหน้าที่ในการนำสวดภาวนาช่วงเช้า กลางวัน และเย็นตามตารางปฏิบัติหน้าที่

ห้องประดับดาว เป็นกิจกรรมที่สรรหานักเรียนผู้ที่มีความตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัยต่อ ตนเองและเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน เป็นกิจกรรมที่คัดเลือกห้องที่มีสถิติการมา เรียนของนักเรียนตรงเวลา กล่าวคือมีจำนวนคนมาเรียนสายน้อยที่สุด ห้องนั้นจะได้ดาวประจำ ห้อง

งานรักษาความปลอดภัยของโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนดูแลรักษาทรัพย์สิน และ บุคลากรของโรงเรียนให้มีความปลอดภัย เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกว่าตนเป็นสมาชิก คนหนึ่งในสังคมโรงเรียน จึงมีความจำเป็นต้องช่วยกันดูแลสอดส่อง และหวงแหนสาธารณสมบัติ ของโรงเรียนให้มีคงอยู่ถาวรตลอดไป

จรรยาบ่อย เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและสังคม โดยให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ลงตารางการปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครนักเรียนช่วยจรรยาหน้าโรงเรียน เพื่อช่วยลดการเกิดจรรยาติดขัด และเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครองที่มารับบุตรหลานด้วย

โรงเรียนน่าอยู่ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักการบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและสังคม มีจิตสำนึกที่ดีต่อการรักษาความสะอาด บริเวณโรงเรียน โดยมีการกำหนดตารางการปฏิบัติงานในเรื่องการดูแลรักษาความสะอาดของนักเรียนตามจุดต่างๆ ในโรงเรียน เช่น สนาม โรงอาหาร เป็นต้น

กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ของโรงเรียน โดยครูประจำชั้นและครูผู้ช่วยชั้นร่วมกันเขียนแผนการสอน กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาผู้เรียน แล้วนำไปดำเนินการ โดยหน่วยการเรียนรู้ที่สอนครอบคลุมคุณธรรมต่างๆ ซึ่งมีการตั้งชื่อเป็นหน่วยการเรียนรู้ เช่น โรงเรียนดีมีวินัย ผู้มีพระคุณ การรู้จักคบเพื่อนที่ดี ความมีระเบียบวินัย กุศลตรีศรีคอนแวนต์ มารยาทงาม สติมาปัญญาเกิด ฯลฯ

ค่ายคุณธรรมจริยธรรม เป็นการฝึกฝนให้เด็กมีคุณธรรมในเรื่องต่างๆ รวมไปถึงเรื่องของความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ เพื่อเป็นการส่งเสริม ปลูกฝัง ให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม รู้จักผิดชอบชั่วดี รู้จักแยกแยะว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี จะได้ดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นผู้มีคุณธรรมในสังคม

นอกจากโครงการหรือกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นแล้ว จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูหัวหน้าฝ่ายปกครอง (3 แห่ง) โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ในการสนับสนุนส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนด้วย เช่น เรื่องการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน (โรงเรียนสีขาว) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ การเข้าร่วมโครงการ Smart Junior ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเรื่องของการลดทิ้งขยะ การคัดแยกประเภทของขยะ ให้ช่วยกันประชาสัมพันธ์เรื่องการทิ้งขยะให้ถูกประเภท การเชิญบาทหลวงจากสำนักคาทอลิกมาเผยแพร่อบรมคำสอนของศาสนาคริสต์ให้นักเรียนฟัง เป็นต้น กล่าวโดยสรุป ถ้าทางโรงเรียนได้รับการขอความร่วมมือจากหน่วยงานหรือองค์กรใดก็ตาม แล้วทางโรงเรียนพิจารณาแล้วว่าเป็นประโยชน์แก่นักเรียนและมีความเหมาะสม โรงเรียนให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ (3 แห่ง)

2.2 ปัจจัยด้านครู

2.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา (3 แห่ง) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในการส่งเสริมคุณธรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบนั้น สามารถจัดออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

2.2.1.1 การเรียนการสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 ซึ่งสาระการเรียนรู้หลัก ที่มุ่งเน้นการสอนคุณธรรมจริยธรรมโดยตรงอันมีคุณธรรมเรื่องความมีระเบียบวินัยและความ รับผิดชอบรวมอยู่ด้วยคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่วนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่เหลือเป็นการสอนสอดแทรกคุณธรรมของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตาม ความเหมาะสมและตามสถานการณ์ในขณะนั้น จากการสนทนากลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ 4 – 6 (3 แห่ง) คุณธรรมความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ครูสอนสอดแทรกอยู่เสมอ เช่น การทำ งานส่งตรงเวลา การนำอุปกรณ์การเรียนมาให้ครบ การทำงานให้ครบตามที่ครูกำหนด ส่วน คุณธรรมความมีระเบียบวินัย เป็นคุณธรรมที่ครูสอนสอดแทรกเป็นอันดับรองลงมา เช่น การนั่ง เรียนหนังสือในห้องเรียน วิธีการตอบคำถามครู การแต่งกายให้ถูกต้อง

2.2.1.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมเนตรนารี ซึ่งเป็นกิจกรรม หนึ่งในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ ความ รับผิดชอบเพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่างๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นมีทั้งแบบระยะเวลาสั้นๆ ตามความเหมาะสม หรือ แบบระยะยาวที่จำเป็นต้องพัฒนานักเรียนไปโดยตลอด เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนา ปลูกฝังส่งเสริม ให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่าง สงบสุข เช่น กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมโรงเรียนนำอยู่ กิจกรรมตรงต่อเวลา ฯลฯ

2.2.1.3 การจัดการเรียนการสอนตามศาสนา เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ถูก กำหนดขึ้นเป็นสาระการเรียนรู้เฉพาะ โดยให้นักเรียนได้เรียนคำสอนตามหลักของศาสนาคริสต์ เรียกว่า คริสตศาสนา นักเรียนจะเรียนวิชาดังกล่าว 1 คาบ/สัปดาห์ โดยครูผู้สอนเป็นผู้ที่นับถือ ศาสนาคริสต์ สามารถเข้าใจหลักคำสอนของศาสนาคริสต์เป็นอย่างดีเป็นผู้สอนนักเรียน หลักคำ สอนของศาสนาคริสต์ประกอบด้วยคุณธรรมหลายประการรวมไปถึงเรื่องของความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบด้วยขึ้นอยู่กับเรื่องที่น่ามาสอนว่าสามารถสอนควบคู่หรือสอดแทรกเข้าไปได้ หรือไม่ วิธีการที่ใช้ในการสอน คือ การเล่านิทาน การเล่าประวัติ และการใช้วิดีโอ

2.2.2 การอบรมสั่งสอน

จากการสนทนากลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ของโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง การอบรมสั่งสอนคุณธรรมความมีระเบียบวินัยในด้าน การแต่งกาย ทรงผม การเข้าแถว การเดินแถว เป็นเรื่องที่ครูให้การอบรมและปลูกฝังเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกๆ รองลงมาคือเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต (2 แห่ง) ความประหยัด (1 แห่ง) และความรับผิดชอบในด้าน การมาเรียนตรงเวลา การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยการอบรมสั่งสอนของครูแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ (จากการสัมภาษณ์ครู) คือ

2.2.2.1 การอบรมสั่งสอนโดยตรง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.2.2.1.1 การอบรมสั่งสอนหน้าเสาธงตอนเคารพธงชาติ เป็นการอบรมคุณธรรมของครูผู้ทำหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตามตารางเวลาที่กำหนด รวมไปถึงการแจ้งข่าวสารต่างๆ ให้นักเรียนทราบ และการให้เกร็ดความรู้ทางวิชาการเพิ่มเติมด้วย การอบรมเรื่องคุณธรรมจะกระทำทุกเช้า จากการสังเกตครูใช้วิธีการอบรมสั่งสอนแบบการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ ประกอบกับการยกตัวอย่าง และการใช้เหตุการณ์สมมติมาประกอบ (3 แห่ง)

2.2.2.1.2 การอบรมสั่งสอนในช่วงกิจกรรม หรือช่วงโฮมรูม เป็นการอบรมสั่งสอนโดยครูประจำชั้นใช้เวลาประมาณ 20 – 30 นาที ของทุกวันก่อนนักเรียนจะเริ่มเรียนวิชาแรก ซึ่งเรื่องของการอบรมสั่งสอนจะผลัดเปลี่ยนตามสภาพการณ์หรือการพบปัญหาในขณะนั้นหรือเป็นเรื่องที่ครูต้องทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน โดยส่วนมากคือ เรื่องของระเบียบวินัย การแต่งกาย การเข้าแถว การเดินแถว และเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบของนักเรียน จากการสนทนากลุ่มนักเรียน วิธีการอบรมสั่งสอนที่ครูใช้จะเป็นการอธิบาย การยกตัวอย่างประกอบ และการใช้เหตุการณ์สมมติเป็นส่วนใหญ่ (3 แห่ง) ส่วนการใช้เพลง หรือการใช้วิดีโอมีบ้างเป็นบางครั้งคราว (2 แห่ง)

2.2.2.2 การอบรมสั่งสอนโดยทางอ้อมนั้น เป็นการอบรมสั่งสอนสอดแทรกการเรียนการสอนในวิชาปกติ และเป็นการอบรมสั่งสอนนักเรียนตามโอกาสหากครูพบว่านักเรียนทำผิดไม่อยู่ในระเบียบวินัย การอบรมสั่งสอนเช่นนี้เป็นการอบรมสั่งสอนโดยไม่คำนึงถึงเวลาและสถานที่ หากครูพบนักเรียนทำความผิดไม่ว่าเรื่องใดก็ตาม ครูให้การอบรมสั่งสอนในทันที โดยการอบรมสั่งสอนเรื่องความรับผิดชอบนั้นเป็นเรื่องที่ครูให้การอบรมสั่งสอนแบบสอดแทรกมากที่สุด (3 แห่ง) เช่น การส่งงานตรงเวลา การทำงานให้ครบตามกำหนด การเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนมาให้ครบ ส่วนเรื่องรองลงมาคือ เรื่องของการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อตกลงในห้องเรียน (2 แห่ง)

เช่น การไม่พูดคุยกันขณะสอน การไม่ลุกออกจากที่นั่งของตน สำหรับวิธีการอบรมสั่งสอนจะเป็น การยกตัวอย่างหรือการใช้เหตุการณ์สมมติ

2.2.3 การเป็นแบบอย่างที่ดี

จากการสังเกต ครูระดับประถมศึกษาของโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง การเป็นแบบอย่างที่ดีเรื่อง ความมีระเบียบวินัยของครูนั้น สะท้อนออกมาในหลายเรื่องของการเป็นครูที่ดีงาม เหมาะสมและ ประพฤติตนเป็นไปตามกฎระเบียบข้อตกลงของครูว่าด้วยระเบียบการปฏิบัติงานของครูในบาง หมวด (การศึกษาเอกสาร) ดังนี้

หมวดที่ 1 ว่าด้วยความประพฤติครู

ข้อที่ 1 ครูพึงตระหนักว่า ในฐานะที่เป็นผู้ให้การอบรมสั่งสอน ครูต้องประพฤติ ตนเป็นแบบฉบับที่ดี ตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรมเปี่ยมด้วยจรรยาบรรณครู แสดงตนเป็นศาสนิกชนที่ เชื่อมั่นในศาสนาของตน ครูคาทอลิกพึงปฏิบัติหน้าที่คริสตชนโดยสม่ำเสมอ

ข้อที่ 2 ครูพึงแต่งกายให้เรียบร้อยตรงตามสีและแบบที่ทางโรงเรียนกำหนด สวม กระโปรงยาวคลุมเข่า ใ้ผมทรงสุภาพ ถ้ายาวต้องรวบให้เรียบร้อย สวมรองเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้น ขณะเข้าสอนเสมอ

หมวดที่ 3 ว่าด้วยหน้าที่ในการปกครองนักเรียน

ข้อที่ 1 ครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนนักเรียน ให้ประพฤติตนเรียบร้อยมีมารยาทดี งาม ปลูกฝังนักเรียนให้รักและเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนอย่างเคร่งครัดทั้งในและนอกโรงเรียน

ข้อที่ 2 ครูต้องปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมวัฒนธรรมไทยที่ถูกต้องอบรมจริยธรรม ฝึกจรรยา มารยาทให้แก่ นักเรียนด้วยความพากเพียรและด้วยความรักอย่างสม่ำเสมอ

ข้อที่ 3 ครูพึงดูแลนักเรียนให้อยู่ในระเบียบ รักษาความเงียบในแถวขณะเดินขึ้น หรือลงจากห้องเรียน และการเดินแถวไปยังห้องกิจกรรมต่างๆ ซึ่งครูผู้สอนจะต้องเดินไปกับแถว ด้วยเสมอ

ข้อที่ 4 ครูประจำชั้นและครูผู้ช่วยชั้นต้องดูแลนักเรียนเข้าแถวโดยเรียบร้อยและ เงียบทันทีเมื่อมีสัญญาณการเข้าเรียน ในภาคบ่ายให้ครูประจำวิชาเป็นผู้ดูแลขณะรอสัญญาณ การให้เข้าห้องเรียน ส่วนตอนเย็นให้ครูที่สอนชั่วโมงสุดท้าย ส่งแถวนักเรียน

ข้อที่ 5 ครูพึงกวาดชั้นอบรมนักเรียนในห้องเรียน ให้อยู่ในระเบียบวินัยเสมอ และ ทางโรงเรียนจะพิจารณาลมรรตภาพและประสิทธิภาพครู จากความประพฤติและผลการเรียนของ นักเรียนด้วย

ข้อที่ 9 ครูเอาใจใส่กวดขันการแต่งกาย ทรงผม รองเท้าและถุงเท้าให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน บริเวณอกเสื้อนักเรียนต้องปักชื่อขนาดครึ่งเซนติเมตร และติดดอกลีลตามสีของแต่ละชั้น

จากการที่ครูมีกฎระเบียบในการปฏิบัติดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าครูมีการแต่งกายตามความเหมาะสมของการเป็นครู และมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย จากการสนทนากลุ่มนักเรียน (3 แห่ง) นักเรียนเห็นว่าครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านความมีระเบียบวินัยโดยการแต่งกายให้เหมาะสมกับความ เป็นครู คือ อยู่ในระเบียบวินัยมีความเรียบร้อยเป็นแบบแผนอันเดียวกันในการปฏิบัติ เรื่องการไว้ผม การใส่รองเท้าก็มีความเหมาะสมดูเป็นระเบียบเรียบร้อยจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเรื่องของการแต่งกาย การใช้วาจา การประพฤติตนของครู ครูโดยส่วนใหญ่มีการแต่งการเป็นระเบียบเรียบร้อย ทรงผมเรียบร้อยไม่เกินไปตามแฟชั่น การใช้วาจาสุภาพเรียบร้อย การประพฤติตัวกับนักเรียนและผู้ปกครองมีความเหมาะสมถูกต้องตามกาลเทศะหมายความว่า ครูรู้ว่าเวลาใดควรให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนหรือเวลาใดที่ควรให้นักเรียนเคารพเชื่อถือยำเกรง เพราะการให้ความเป็นกันเองมากเกินไปกับนักเรียนหรือการวางตัวให้ยำเกรงขามมากเกินไปอาจส่งผลเสียทั้งคู่ ดังนั้นการรู้จักวางตัวตามกาลเทศะจะเป็นผลดีทั้งตัวนักเรียนและตัวครูด้วย (สัมภาษณ์ครูผู้สอน) เช่น ในบางครั้งนักเรียนมีปัญหาไม่กล้าปรึกษากับผู้ปกครอง แต่เมื่อมาโรงเรียนครูให้ความสนใจเอาใจใส่ เป็นกันเอง ยอมรับฟังปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น นักเรียนจะกล้าบอกปัญหานั้นให้ครูรับทราบ และครูจะทำการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเพื่อร่วมกันหาทางแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นต้น สำหรับครูส่วนน้อยการใช้คำพูดไม่เหมาะสมกับนักเรียนยังมีอยู่บ้าง ส่วนในเรื่องของการจัดระเบียบโต๊ะทำงานของครู จากการสังเกต ครูจัดระเบียบโต๊ะทำงานของตนอย่างสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการจัดหมวดหมู่สิ่งของ หนังสือ เครื่องใช้ต่างๆ อย่างเป็นระบบระเบียบสะดวกต่อการนำไปใช้ (3 แห่ง)

สำหรับการเป็นแบบอย่างที่ดีของครูเรื่องความรับผิดชอบ จากการสนทนากลุ่มนักเรียนทั้ง 3 โรงเรียน ครูทำหน้าที่การเข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา มีอุปกรณ์การสอนครบทุกครั้ง และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร (3 แห่ง) ครูมีการปฏิบัติตามตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายอย่างดี เช่น การเข้าเวรตามจุดต่างๆ การอบรมนักเรียนหน้าเสาธง การมีกิจกรรมพิเศษที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ครูยังช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนเป็นอย่างดี

2.2.4 การเสริมแรง

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา (3 แห่ง) เมื่อนักเรียนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนหรือแสดงพฤติกรรมกระทำที่ไม่เหมาะสม จะใช้การเสริมแรงทางลบ ซึ่งวิธีการแรกที่ใช้คือ วิธีการตักเตือนนักเรียนเพื่อให้เห็นความผิดของตนเอง โดยการชี้เหตุและผลพูดคุย วิธีนี้ถือว่าเป็นการลงโทษสถานเบา แต่ถ้าหากนักเรียนยังมีพฤติกรรมคงเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนในทางที่ดีขึ้นครูใช้วิธีการให้นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในสิ่งที่ทำ เช่น นักเรียนไฉ่ผิดระเบียบครูตักเตือนแล้วไม่ปรับปรุงแก้ไข ครูจะลงโทษด้วยการตัดผมนักเรียนคนนั้น เพื่อให้นักเรียนกลับไปจัดการกับผมตนเองให้ถูกต้องตามระเบียบ หรือถ้านักเรียนใส่ประโปรงสั้นเนื่องจากนักเรียนไปเย็บกระโปรงสั้น ครูจะให้นักเรียนจัดการเลาะกระโปรงแล้วเย็บกลับให้มีความยาวตามที่โรงเรียนกำหนด (จากการสัมภาษณ์ครูหัวหน้าฝ่ายปกครอง 2 แห่ง) นอกจากนี้ครูใช้วิธีการตัดคะแนนเป็นลำดับต่อมา และการลงโทษขั้นรุนแรงต่อมา คือ การเชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อชี้แจงความผิดของบุตรหลานให้รับทราบ และการลงโทษสถานหนักที่สุด คือ การเชิญออกจากโรงเรียน ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วยังไม่มีกรณีเชิญผู้ปกครองมาพบหรือเชิญให้ออกจากโรงเรียน ส่วนมากวิธีการที่ใช้บ่อย คือ การตักเตือนเป็นอันดับแรก ในทางกลับกันถ้านักเรียนประพฤติปฏิบัติดี เป็นคนดี สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางบวก โดยนักเรียนจะได้รับการยกย่องชมเชยจากผู้บริหาร ครู และเพื่อนนักเรียน มีการให้รางวัลเป็นรายบุคคล เช่น การให้เหรียญรางวัล การให้ใบประกาศนียบัตร การตีตราคุณความดีหน้าห้องเรียน เป็นต้น รวมไปถึงการให้รางวัลทั้งห้องเรียนหรือทั้งระดับชั้นด้วย

2.3 ปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อม

2.3.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

จากการสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง อาคารเรียนเป็นอาคารก่อสร้างด้วยปูนซีเมนต์ทรงสี่เหลี่ยม แต่ละอาคารมีการเชื่อมต่อกันโดยรอบช่วยให้การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว การเชื่อมต่อของอาคารเรียนเป็นปัจจัยส่งเสริมให้การดำเนินงานทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียนสะดวกขึ้น (การสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู 3 แห่ง) การเชื่อมต่อของอาคารเรียนโดยรอบส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมีระเบียบวินัยในการเดินแถว เนื่องจากมีแนวเส้นทางการเดินที่บังคับให้นักเรียนจำเป็นต้องเดินตามเส้นทางนั้น ซึ่งความเป็นระเบียบเรียบร้อยจะเกิดขึ้นมากกว่าการมีอาคารเรียนที่แยกออกโดดๆ เพราะนักเรียนสามารถแตกแถวได้ง่ายกว่าเนื่องจากไม่มีเส้นทางเดินบังคับไว้

ความสะอาดบริเวณโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง ตามสถานที่ต่างๆ เช่น โรงอาหาร สนาม ระเบียง ทางเดิน ห้องน้ำ ฯลฯ มีความสะอาดมากไม่มีเศษขยะอยู่เลยตามจุดต่างๆ ผันกำแพง โต๊ะอาหาร โต๊ะนักเรียน ไม่มีรอยขีดเขียนใดๆ มีการวางถังขยะแยกประเภทไว้ตามจุดต่างๆ อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การจัดตกแต่งสวนต้นไม้ สวนหย่อม กระจ่างต้นไม้ที่ประดับตามอาคารมีการตกแต่งสวยงามเสริมให้โรงเรียนมีลักษณะของความเป็นธรรมชาติ ร่มรื่น เป็นการเสริมให้นักเรียนได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติและให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการช่วยกันดูแล มีความรับผิดชอบ รู้สึกหวงแหนสาธารณสมบัติเหล่านี้ ซึ่งเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อส่วนรวมในการให้สิ่งเหล่านี้คงอยู่ตลอดไป

การจัดระบบระเบียบของโต๊ะอาหาร โต๊ะนักเรียน แก้วน้ำสาธารณะของโรงเรียนทั้ง 3 แห่งมีการจัดระบบระเบียบของโต๊ะและแก้วน้ำในโรงอาหารเป็นแบบแถวตอนยาว เป็นแถวๆ ไปเรื่อยๆ การจัดโต๊ะอาหารเช่นนี้เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในการนั่งรับประทานอาหารอย่างเป็นระบบระเบียบเป็นแถวสวยงาม เพราะนักเรียนถูกบังคับให้นั่งจากการจัดระบบของโต๊ะอาหารแบบนี้ซึ่งนักเรียนไม่สามารถนั่งตามอำเภอใจของตนเองได้ สำหรับการจัดโต๊ะนักเรียนในห้องเรียนมีการจัดโต๊ะเป็นแบบแถวตอนเล็กโดยจัดโต๊ะเป็นคู่ (2 แห่ง) และมีการจัดโต๊ะแบบเป็นกลุ่ม(1 แห่ง) อย่างไรก็ตามการจัดโต๊ะทั้ง 2 แบบดังกล่าว เป็นการช่วยให้นักเรียนเกิดความมีระเบียบวินัยเป็นระเบียบเรียบร้อยในห้องเรียน แก้วน้ำสาธารณะสำหรับนักเรียนผู้ปกครองมีการจัดวางเป็นแนวยาวรอบๆ บริเวณสนาม ทำให้เวลานั่งดูเป็นระบบระเบียบไม่เกะกะ

การจัดห้องต่างๆของโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง เช่น ห้องสมุด ห้องการทดลองวิทยาศาสตร์ ห้องดนตรี ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องส่งเสริมศักยภาพ ห้องคณิตศาสตร์ ฯลฯ มีการจัดตกแต่งห้องอย่างเป็นระเบียบสวยงาม มีการจัดวางหนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนอย่างเป็นที่เป็นทาง มีการจัดหมวดหมู่อย่างเป็นระบบสะดวกต่อการหยิบใช้และการจัดเก็บ เมื่อและห้องมีการจัดวางอย่างเป็นระบบระเบียบเรียบร้อย นักเรียนผู้ใช้จะเกิดจิตสำนึกในการมีวินัยในการใช้หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ มีความรับผิดชอบในการดูแลรักษาสิ่งเหล่านี้เก็บเข้าที่อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย (การสัมภาษณ์ครูผู้สอน)

การจัดป้ายนิเทศ คำสอน กฎระเบียบตามสถานที่ต่างๆ ในโรงเรียน 3 แห่ง มีการจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ทั้งทางวิชาการ วันสำคัญต่างๆ รวมไปถึงเรื่องคุณธรรมให้นักเรียนตามสภาพการณ์และความเหมาะสมในขณะนั้น และเนื่องจากทั้ง 3 โรงเรียนเป็นโรงเรียนคาทอลิก คำสอนที่ติดตามอาคาร ทางเดินต่างๆ ส่วนมากเป็นคำสอนของคริสตศาสนาซึ่งมีการสอนคุณธรรมเรื่องต่างๆ รวมไปถึงความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อ คำสอนดังกล่าวจะเป็นวาระของพระเยซู หรือ

ศิษยานุศิษย์ของพระเยซู เป็นข้อความสั้นๆ ที่มีความหมายลึกซึ้ง นอกจากนี้เป็นคำคมที่แต่งขึ้น โดยครู และนักเรียนที่มีการประกวด เมื่อนักเรียนคนใดชนะการประกวดก็จะนำมาติดตามเสา อาคาร ตามผนัง เป็นต้น สำหรับข้อความกฎระเบียบต่างๆ ที่ติดตามสถานที่ต่างๆ ในโรงเรียน เช่น ห้องน้ำ ห้องสมุด ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ฯลฯ จะมีข้อความกฎระเบียบติดไว้อย่างชัดเจนในการให้นักเรียนปฏิบัติตาม ให้ถูกต้องเมื่อเข้าไปในห้องต่างๆ เป็นการเตือนนักเรียนในเรื่องของควมมีระเบียบวินัยในการใช้ห้องต่างๆ เช่น ในห้องเรียน จะมีปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนติดไว้ทุกห้อง (3 แห่ง) ห้องน้ำ จะมีป้ายข้อความเตือนนักเรียนให้มีสำนึกถึงความรับผิดชอบต่อ เช่น ปิดน้ำทุกครั้งหลังใช้ ใช้ห้องน้ำแล้วทำความสะอาดหลังใช้ทุกครั้ง เป็นต้น ห้องสมุด มีการบอกกฎระเบียบ เช่น ห้ามส่งเสียงดัง อ่านหนังสือทุกครั้งแล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย เป็นต้น

การทำสัญลักษณ์เส้นทางการเดินของนักเรียนตามบันได ตามทางเข้าออก โรงเรียนทั้ง 3 แห่ง ทางโรงเรียนมีการทำสัญลักษณ์ลูกศรทางการขึ้นลงบันไดให้นักเรียน เป็นการฝึกวินัยให้นักเรียนรู้จักการปฏิบัติตามกฎตามสัญลักษณ์เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ว่านักเรียนควรเดินอย่างไร ขึ้นลงบันไดทางไหนจึงจะเกิดความเรียบร้อยเป็นระเบียบ นักเรียนควรเดินเข้าออกทางไหนจึงจะไม่เกิดความวุ่นวาย ไม่ชนกัน เป็นต้น การมีสัญลักษณ์กำหนดเส้นทางการเดินให้นักเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการปฏิบัติตามกฎเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกันในสังคมโรงเรียน

2.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ครูและผู้ปกครอง และการสนทนากลุ่มนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีความสัมพันธ์ที่ดีเป็นความสัมพันธ์ที่เปรียบเสมือนอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัว ดังนั้น เมื่อใดก็ตามเมื่อเกิดปัญหา ทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียนจะช่วยกันและร่วมกันแก้ไขปัญหาเหล่านั้น มีการยอมรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้ปกครองจะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ เนื่องจากผู้บริหาร และครูมีความสนใจเอาใจใส่นักเรียนอย่างเต็มที่ สามารถเข้าถึงนักเรียนได้ทุกคน ด้วยเหตุนี้ เมื่อนักเรียนเกิดปัญหาใดก็ตาม ผู้ปกครองจะไว้วางใจให้ทางโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการรับรู้และช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านั้นให้ดีขึ้น จุดเด่นสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารทั้ง 3 โรงเรียน (การสัมภาษณ์ผู้ปกครองและครู) คือ ผู้บริหารเดินสำรวจตรวจตราตามอาคารเรียนทุกวัน เพื่อตรวจดูว่ามีจุดใดต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นทั้งด้านวิชาการ และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักเรียน การที่ผู้บริหารเดินตรวจตราดู

ความเป็นไปในโรงเรียนทุกวัน เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีให้ครูนักเรียน และผู้ปกครองกล้าเข้าไปพูดคุยกับผู้บริหารเพื่อเสนอแนะความคิดเห็นต่างๆ ในการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมส่วนต่างๆ ได้สะดวกขึ้น ส่วนครูมีการติดตามดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดทำให้ผู้ปกครองมีความไว้วางใจเมื่อนุตรหลานอยู่ในโรงเรียนว่าจะไม่เกิดอันตรายใดๆ เนื่องจากมีครูคอยดูแลอย่างไม่คลาดสายตา และนักเรียนกล้าปรึกษาปัญหาต่างๆ กับครู เพื่อขอคำแนะนำหรือขอความช่วยเหลือจากครูได้

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เนื่องจากมีความเข้าใจตรงกัน รับรู้ปัญหาเดียวกัน พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาร่วมกัน กล้าพูดคุยปรึกษาปัญหา แสดงความคิดเห็นกันได้อย่างเต็มที่ การพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ทางโรงเรียนและสังคมต้องการจึงไม่ยาก

2.4 ผลการวิเคราะห์ตัวนักเรียนในการแสดงออกถึงคุณธรรมความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ

ถึงแม้ว่าโรงเรียนทั้ง 3 แห่งจะได้รับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) ในด้านมาตรฐานผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 1 อยู่ในระดับดีมากก็ตามแต่การประเมินดังกล่าว เป็นการประเมินในภาพรวมอย่างคร่าวๆ ซึ่งไม่ละเอียดมากพอ เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่านักเรียนของโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง มีคุณธรรมความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่ออย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต สทนากลุ่ม และสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนว่า คุณธรรมทั้ง 2 ประการได้เกิดขึ้นกับนักเรียนประถมศึกษาของทั้ง 3 โรงเรียนจริง ซึ่งการวิเคราะห์ผลดังกล่าว แบ่งเป็น 2 ด้านตามการศึกษาคุณธรรม ดังนี้

ด้านความมีระเบียบวินัย

จากการสังเกตพบว่า นักเรียนของโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง มีวินัยในเรื่องของการแต่งกาย การไว้ผมอย่างเด่นชัด กล่าวคือ นักเรียนแต่งเครื่องแบบนักเรียนอย่างถูกต้องตามกฎระเบียบที่ทางโรงเรียนกำหนดทั้งนักเรียนระดับประถมต้นและระดับประถมปลาย ซึ่งทำให้เห็นถึงความเป็นแบบแผนเดียวกันแสดงออกซึ่งความกลมกลืนและความเป็นระเบียบเรียบร้อย สำหรับทรงผมนักเรียนมีการทำผมที่ถูกต้องตามกฎของโรงเรียนรวมถึงถูกต้องเหมาะสมตามวัย เมื่อผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นพบเห็นเกิดความประทับใจ (จากการสัมภาษณ์) นักเรียนผมสั้นต้องมีความยาวไม่เกินดึงหู ถ้าผมหน้าเป็นหน้าม้าจะต้องไว้เหนือคิ้ว หรือถ้าผมหน้ายาวเท่ากับผมหลังจะต้องเสยผมติดกับเพื่อ

ไม่ให้มาปกหน้า ส่วนนักเรียนที่ไว้ผมยาวจะต้องไม่ชอย สไลด์ หรือโกรกสีผม การมัดผมจะต้อง ถักเปียสูง 2 ข้าง โบที่ใช้ต้องใช้ตามแบบของโรงเรียนหรือใช้โบ 3 สีเท่านั้น คือ สีดำ สีขาว สีน้ำเงิน การเข้าแถวเพื่อเคารพธงชาติ ชื้ออาหาร หรือการไปทำกิจกรรมอื่นๆ นักเรียนเข้าแถวอย่างเป็นระบบระเบียบเรียบร้อยดี ไม่แตกแถว ไม่พูดคุยขณะเข้าแถวหรือเดินแถว เวลาเดินแถว นักเรียนจะต้องประสานมือเวลาเดิน (1 แห่ง) เพื่อป้องกันนักเรียนไม่ให้ใช้มือแหย่เล่นกันหรือจับผม จับหน้าเวลาเดิน เป็นกลวิธีสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยเวลาเดินแถว นอกจากนี้ นักเรียนปฏิบัติตามสัญลักษณ์การเดินบันไดอย่างถูกต้อง และไม่ละเลย เพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวายเวลาที่ต้องเดินสวนทางกัน เรื่องการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของแต่ละสถานที่ เช่น ห้องสมุด ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ นักเรียนมีการเคารพกฎเป็นอย่างดีตามข้อกำหนด ไม่พูดคุยหรือเล่นกันเวลาเข้าไปห้องต่างๆ การใช้ห้องน้ำนักเรียนใช้แล้วรักษาความสะอาด ปิดน้ำหลังการใช้ ทิ้งขยะได้อย่างถูกต้องตามบริเวณที่กำหนด มีการทิ้งขยะอย่างถูกประเภท จากการสังเกตโรงเรียนทั้ง 3 แห่งพบว่าบริเวณโรงเรียนและสถานที่ต่างๆ ในโรงเรียนไม่ว่าจะ เป็น ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องสมุด ฯลฯ มีความสะอาดและเป็นระบบระเบียบอย่างมาก ที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ นักเรียนทั้ง 3 โรงเรียนต้องถอดรองเท้าเวลาอยู่ในอาคารเรียนแล้วต้องใส่ปะแตน (รองเท้ากันถุงเท้าเปื้อน) นักเรียนก็จะถอดรองเท้าไว้ที่ชั้นวางหรือวางไว้หน้าห้องอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย นอกเหนือจากระเบียบวินัยที่แสดงออกทางกายแล้ว ผลที่ได้รับจากการวิจัยเพิ่มเติม คือ การมีวินัยทางวาจา จากการสนทนากลุ่มนักเรียน พบว่า นักเรียนใช้คำพูดที่สุภาพเรียบร้อย มีสัมมาคารวะ เวลานั้น เวลายืนหรือเวลาเดินจะมีการค้อมตัวเมื่อผ่านผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความประทับใจในคำพูดและกิริยาที่แสดงออกของนักเรียน

ด้านความรับผิดชอบ

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่า การเตรียมอุปกรณ์การเรียนของนักเรียน การส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด และการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครู นักเรียนประมาณร้อยละ 90 มีความรับผิดชอบในการเตรียมอุปกรณ์การเรียน การส่งงาน และการทำงานที่ครูมอบหมายอยู่ในระดับดี มีนักเรียนส่วนน้อยที่ขาดความรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวซึ่งเป็นนักเรียนคนเดิมๆ การปฏิบัติตามหน้าที่ในเรื่องของการทำเวรในห้องเรียน การทำเวรดูแลรักษาความสะอาดของโรงอาหาร ซึ่งเป็นกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมความรับผิดชอบ จากการสังเกตพบว่า นักเรียนมาปฏิบัติหน้าที่ตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ในตารางเวรที่ได้รับ อีกทั้งยังช่วยกันปฏิบัติงานอย่างแข็งขันทั้งนักเรียนประถมต้น และนักเรียนประถมปลาย และจากการสังเกต

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน (3 แห่ง) พบว่า รอบๆ บริเวณโรงเรียนและตามสถานที่ต่างๆ มีความสะอาดเป็นระเบียบมาก เป็นภาพสะท้อนว่า นักเรียนให้ความสำคัญและแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการช่วยกันดูแลความสะอาดของโรงเรียน รวมไปถึงการรักษาสาธารณสมบัติ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ โทรศัพท์ ห้องน้ำ ฯลฯ มีการดูแลเป็นอย่างดีไม่มีการขีดเขียนทำสกปรกเลอะเทอะแต่อย่างใด การมาโรงเรียนตรงเวลาของนักเรียน จากการสัมภาษณ์ครูฝ่ายปกครอง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มาโรงเรียนตรงเวลาตามที่โรงเรียนกำหนด (3 แห่ง) และโรงเรียนไม่เคยมีปัญหาเรื่องนักเรียนมาเรียนไม่ตรงเวลา หรือการแสดงความไม่พอใจจากผู้ปกครองแต่อย่างใด หรือถ้ามีปัญหาทางโรงเรียนจะเรียกประชุมผู้ปกครองเพื่อถามถึงปัญหานั้นๆ แล้วร่วมกันหาทางแก้ไขให้เกิดความพึงพอใจแก่ทั้ง 2 ฝ่าย การยืมคืนหนังสือหรืออ่านหนังสือในห้องสมุด พบว่า นักเรียนยืมหนังสืออ่านแล้วเก็บเข้าที่อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย หรือการยืมหนังสือกลับไปอ่านที่บ้านก็ส่งหนังสือคืนห้องสมุดอย่างตรงเวลาและดูแลรักษาหนังสืออย่างดี ไม่ทำชำรุดเสียหาย จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง (2 แห่ง) พบว่า ผู้ปกครองมีความประทับใจที่บุตรหลานดูแลรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี เช่น การทำการบ้าน การจัดตารางสอน การทำธุระส่วนตัวก่อนมาโรงเรียน การเตรียมอุปกรณ์ที่ครูสั่งมาอย่างครบถ้วน เป็นต้น

จากการการเก็บข้อมูลด้วยวิธีต่างๆ สรุปได้ว่า นักเรียนของโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง แสดงออกถึงคุณธรรมความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อเรื่องต่างๆ ตามประเด็นที่ศึกษาอย่างชัดเจน ส่วนหนึ่งของการที่นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อที่สำคัญมาจากปัจจัย 3 ประการดังที่กล่าวข้างต้น (จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง) และส่วนหนึ่งมาจากตัวนักเรียนเองจากการทำกิจกรรม หรือการมีพื้นฐานที่ดีจากครอบครัว (จากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ครูผู้สอน)